

V stvarjenji svetá se nam kaže modrost in vsemogočnost božja.

V znožji prelepe Joštove gore blizo dereče Save stala je pred nekoliko leti kmečka hiša v sredi zelenega drevja. Posestnik hiše so bili oče Verbóvec, ki so imeli lepo premoženje pa edinega sineka, ki je bil največi zaklad njihove ljubezni in njihove sreče. Skerbno so zalivali nadepolne kalí duhá in sercá svojega edinčeka ter mu že zgodaj vzbujali nežno čút za vse, kar je dobrega in lepega. V dobrej zemlji pa zerno dobre kalí požene in rodi v veselje pridnega kmetovalca dober in sladek sad. Takó je tudi mladi Tine že v zgodnjej mladosti razodeval nekako posebno ljubeznjivost v svojej obnaši in nekako priserčno milino v vsem svojem dejanji. Bil je Tine občutljivega sercá, bistré glavice, živabne domišljije, lepe nežne rasti, čverst in vesel deček. Kolikor bolj so se razvijale njegove dušne zmožnosti, tem bolj so si prizadevali skerbni oče, da mu vcepijo vse one blage čednosti, ktere človeka, naj si bo v katerem koli stanu, osrečujejo in k dobremu napeljujejo. Najbolj so si pa oče prizadevali za njegova mlada čuvstva ter skerbeli le za dobre vtise svojemu ljubljencu. Iz tega namena so ga večkrat peljali na polje in druge prijetne kraje, posebno od koder se je na daleč in široko videlo, ter so mu razkazovali zemljo v sjajnej njenej krasoti. Peljali so ga v hladivne gozde, na cvetoče livade in zelene goré, ter ga pustili, da je tú opazoval vsemogočnost in modrost božjo.

Nekega dné ga peljejo na Joštovo goró, na kterej stoji lepa romarska cerkev sv. Jošta in od koder se vidi daleč okrog po lepej kranjskej deželi. Ko sta prišla verh gore, rečejo oče: „Tukaj le postojiva enmalo in ozriva se na okolu. Ali vidiš, ljubček moj, kako lep in veličasten je svet božji, kteri nam kaže neskončno modrost in vsemogočnost Stvarnikovo! — Le poglej, kako lepo sije solnce. To rumeno solnce, kako se leskeče, kakor iz samega čistega zlatá, ter siplje svoje ognjive žarke na svet. In kako se veselé gore, lesovi in doline, ki gledajo v obličje jasnemu solncu. Tam le v daljavi se zopet vijó kakor sreberni trakovi reke, potoki in bistrice, in čuj, kako ljubeznjivo žvergolé tíči ter glasno pojo himne stvarniku za dar tako lepega in krasnega dné! — A vse kar vidimo z našimi očmi, zemlja, goré, hribje, doline, kamenje, rastline, drevesa, živali, ljudje, solnce, mesec in zvezde, ki nam svetijo na nočnem nébesu, vse je delo neskončno modrega Bogá in vse to imenujemo z eno besedo svét“.

„Zmêrom sem mislil, da se svét imenuje le naša zemlja, na kterej živimo, a ne, kakor vi pravite, tudi solnce, mesec in zvezde, ki je vidimo na nebu,“ reče Tine.

„Motil si se,“ zavernejo ga oče, „kajti vse, kar je ljubi Bog s svojo vsemogočno besedo ustvaril in mi s svojimi očmi gledamo, vse to imenujemo „svet,“ in ako svét prav natanko opazujemo, našli bomo v njem neskončno modro uravnavo, iz ktere se bitnost in veseljna nazočnost božja očividno izrazuje. — Dan se versti z nočjó, solnce vzhaja in zahaja, luna se spreminja, in vse to — v največem in najlepšem redu. Kako redoma se versté štirje letni časi! — Le poglej, kako lepo danes solnce sije, po vsem obzorji segajo žarki njegovega veselega obličja. Ako bi solnce bilo bliže našej zemlji, morale bi zgoreti vse rastline, ako bi pa bilo dalje nego je, bi ne moglo žito in sadje zoréti; bili bi tedaj brez ljubega kruha in sladkega sadja, ker bi prevelikega mraza moralo vse konec vzeti. V naših krajih rastejo najbolj take rastline in zelišča, ki so nam najugodniša in se nam najbolj prilagajo; v drugih krajih naše zemlje se najdejo zopet drugačne rastline, ki so ondodnim prebivalcem najpotrebniše. Divje in ropne zverine živé v pustih nenaseljenih, to je takih krajih, kjer ni nobene človeške družine; krotke in domače živali, katerih potrebuje človek v svoj živež, ohranjen in zložnost, živé blizu ljudi, da je rabijo v svoj prid in v svojo korist.“

„Iz tega, kar ste mi ravno povedali,“ reče Tine, „učimo se, da je vse, kar je Bog ustvaril, na pravem in najboljšem kraji, kakor so nam ravno včeraj razkladali gospod kaplan iz kerščanskega nauka v šoli.“

„In zopet, ako bi ne bilo dežja, ne milih solčnih žarkov, ne bi mogle rastline rasti, ne sadje zoréti. Rastline in sadje pa je nam in mnogim živalim potrebno v živež. Živali nam dajejo živež in obleko, pa nam služijo tudi v zložnost in veselje. Koristne so nam celó take stvari, od katerih dostikrat mislimo, da so nam škodljive. Nevihte in hude ure, ki so včasih zelo strašne in silovite, pretresajo zemljo, pospešujejo njeno rodovitost, hladijo in čistijo zrak. Vsa narava se nam po tém dozdeva, kakor bi bila na novo poživljena in prerrojena. — Veliko je tičev, od katerih mislimo, da nam delajo škodo ter niso za drugega nego za kvar, zató je pa nespametni ljudje preganjajo in moré. Toda ravno te ptice so človeku mnogokrat v veliko korist in dobroto, ker se redé od škodljivih červov, gosenic in mergolinec, ki bi nam mnogo cvetja, iz ktereга postane sladko sadje, snedli in oropali.“

„Nekaj takih koristnih ptic že poznam“ pravi Tine; „povedali so nam je gospod učitelj v šoli in jaz sem si je zapisal v svojo bilježnico. Take ptice so: vrabec, sternad, škvorec, penica, pastaričica, tašica, škerjanec, senica in lastovica. Vse te tice se živé po največ od mergolinec, červov, gosenic in drugih škodljivih merčesov ter so zavoljo tega velike dobrotnice kmetijstva, dasiravno včasih tudi nekoliko škode po vertih in poljih naredé, ktero škodo nam pa na drug način obilno povernejo.“

„Prav dobro si si zapomnil koristne ptičke,“ rečejo oče, „pa ravno taka je tudi s strupenimi živalmi, rastlinami in rudninami, ktere so, ako se porabijo za zdravila, človeku potrebne in koristne.“

„Da, da, res je takó,“ reče Tine, „pa se iz tega zopet učimo, da je modri Bog vse na svetu takó vravnal, da je vsaka poedina stvar gotovo za

nekaj dobrega in koristnega, čeravno ljudje tega vselej ne umejemo, kakor so nam pretečeno nedeljo naš gospod župnik iz lece povedali.“

„Zeló me veseli“, pravijo oče, „da tudi v cerkvi zlate nauke rad in pazljivo poslušáš. Takó je prav, ljubi moj; kdor se besede božje oklepa, jo rad poslušá in prebira, zajema iz nje dokaj hrane in veselja do bogoljubnega življenja, ktero postaja po tém tudi terdnejše in popolniše. — Pa tudi iz lastnosti posameznih reči se lahko učimo, kako neskončno moder mora biti tisti, ki je je iz nič ustvaril sebi v čast, ljudem pa v prid in rabo. Čuditi se moramo, ako bolj natanko opazujemo rást in lepoto različnih rastlin, zelišč in dreves. Kje je človek, da bi ga ne mikala pisana lepota, prijetni duh in čudna podoba marsiktere rastline! Po koreninicah serkajo in pijó potrebni živež, ki se potem pretaka po vseh njihovih žilah in rastlikah. — Kako velika je različnost žival! In vendar si najde vsaka svojo potrebno hrano, vsaka si poišče pripraven kraj za svoje stanovanje, vsaka ima svoje oblačilce, kakoršno se jej ravno prilega, bodisi po letu ali po zimi, ali pa za kraj, v katerem prebiva. Kako veličastno in umno je ustvarjen človek! Njegova ravna postava, visoko čelo, bistro okó, obličje polno miline, vse to nam kaže imeniten in važen poklic njegov. S svojimi udi opravlja silno važne in umetne reči; njegovi notranji čuti so ustvarjeni takó čudno, da jim človek z najbistrejším umom ne more priti do jedra, da bi natanko izméril velike darove, ktere mu je podaril neskončno modri stvarnik. Ni ga ne človeka, ki bi mogel s svojim umom svét in na njem ustvarjene reči v takó lepem redu deržati, v kakoršnem ga vidimo. To le Bog sam more in zató pravimo: ves svét je neskončno modro in umetno ustvarjen in vravnán. — Nadalje pa tudi vidimo, da imá vse, karkoli se zgodi, svoj poseben vzrok ali namén, in vse, kar je na svétu, mora imeti svojega začetnika. Ta lepa cerkev sv. Jošta, h kterej sva se danes podala, se ni sama sezidala na tem mestu, na katerem jo vidimo, ampak ljudi je bilo treba, ki so prinašali apno, kámenje, les in mnogovrstno drugo pripravo. Pa tudi zidarjev, tesarjev in drugih rokodelcev je bilo treba, ki so omenjeno blago vkup sestavljali, da je naposled postalo to lepo in veličastno poslopje, kakor ga tukaj vidimo. Kdo bo naštel ljudi, ki so vse to naredili, kar bova še le v cerkvi videla! Ako se tedaj ta hiša božja ni naredila sama, ampak je potrebovala mnogo delalnih, pridnih in umnih rok: ravno tako se tudi svét ni mogel narediti sam od sebe, ampak potreboval je enega začetnika, kteri ga je tako lepo in modro naredil in vravnán. Naša pamet nam pravi, da neskončno moder in umen mora biti tisti, ki je ves svét iz nič napravil in vse stvari v takó lep red postavil, v kakoršnem ga vidimo.“

„In ta, ki je ves svét iz nič napravil,“ povzame Tine, „ni nobeden drugi nego vsemogočni, neskončno modri Bog, ki prebiva tam zgorej v nebesih in prav po očetovsko skerbí za vsako tudi najmanjšo svojo stvarico“.

„Čuden in velik je pač Bog v svojih stvaréh, in človek mora sterméti, ako premišljuje brezštevilna dela njegova“, rečejo oče in péljejo svojega sineka v cerkev sv. Jošta. V cerkev stopivši, pomočita perste v blagoslovljeno vodó, zaznamvata se s svetim križem, potem pa poklekneta pred oltar in mo-

lita k Bogu, stvarniku nebes in zemlje, ktereга vsemogočnost in mo-
drost sta ravnokar občudovala.

Če tare te nadloga,
Terdnó kot skala stoj!
Boga pomoči prosí,
Saj On je stvarnik tvoj.

Za vsako stvar na zemlji
Premodro Bog skerbi,
V njegovih svetih rokah
Mladost, si tudi ti!

I. Tomšič.

Miloserčna deklica.

Star vojak z leseno nogó pride v neko vas ter nagloma zbolí. Revez ni mogel dalje. Pri nekem kmetu ostane ter zunaj v skednji leží na slami, kjer se mu prav slabo godí. S terdnim zaupanjem na Bogá, kteri ga je v življenje poklical, pričakuje svoje smerti. Sosedova Jerica je bila revna, pa bogoljubna in miloserčna deklica. V sercé se jej smili bolni vojak. Vsaki dan pride k njemu in ga vpraša, kaj potrebuje in s čim bi mu postregla. Kar je le mogla, vse mu je prinesla in mu vsaki dan tudi eno desetico podarila. Poštenega vojaka je to začelo skrbeti in misli si: Kje neki tako majhna deklica toliko denarja vzame? Dobro vé, da nê služi in kje drugej denarja tudi jemati ne more. — Nekega dné, ko Jerica zopet k njemu pride in mu sreberno desetico v rokó ponáčin pridobljeni. Da vas pa ta reč v prihodnje ne bo več skerbela, povedati vam hočem, kako je dobim:

tísne, jo vojak prijazno nagovori: „Ljuba moja! Zvedel sem, da so tvoji starši zeló revni. Povej mi vendar odkritoserčno, kje pač denarje jemlješ, ki mi je vsaki dan prineseš? Povem ti po pravici, da bi raje lakote umerl, kakor da vzamem le en sam krajcar od tebe, ki bi mi ga ne mogla dati z mirno vestjo.“ — „Oj ne skerbite za tó“, reče blaga deklica „denarji, ki vam je nosim so na pošten